

INFORMATOR DLA NAUCZYCIELI I RODZICÓW

Przemoc wobec dzieci

(NAJNOWSZE WYBRANE MATERIAŁY W ZBIORACH PEDAGOGICZNEJ
BIBLIOTEKI WOJEWÓDZKIEJ W RZESZOWIE Z LAT 2010-2014)

opracowanie

ALINA DANIEL

PBW RZESZÓW 2014

www.rzeszow.pbw.org.pl

WSTĘP

Konwencja o Prawach Dziecka w art.19 zobowiązuje Państwa – Strony, w tym i Polskę do ochrony **dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej, bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych.**

Jak istotne jest reagowanie na przemoc wobec najmłodszych uświadomić może lektura najnowszej literatury zagadnienia. Propozycje poniższe mają zwiększyć świadomość społeczną w zakresie problemu i profilaktyki przemocy wobec dzieci.

Aktywnie należy promować prawa dziecka. Są one wciąż naruszane, także w krajach rozwiniętych. Prawa dziecka nie są dobrem zbywalnym, one po prostu istnieją. Obecnie ponad 700 organizacji pozarządowych ze 125 krajów świata tworzy międzynarodową koalicję, której celem jest przyczynianie się do tworzenia kultury zapobiegania nadużyciom i przemocy wobec dzieci. Ten globalny sojusz połączony ze wzmożonymi działaniami polskich placówek oświatowo-wychowawczych zapewne zwiększy świadomość i zmobilizuje opinię publiczną do działań.

Poniższy wykaz - to książki dla nauczycieli, wychowawców, rodziców..., wszystkich, którzy spotykając na swej drodze dziecko skrzywdzone, chcieliby nauczyć się otwierać serce i umysł, wyciągając do niego pomocną dłoń.

Informator zawiera wykaz literatury znajdującej się w zbiorach **Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Rzeszowie**. Wybór przedstawionych pozycji książkowych uzupełniony został artykułami z czasopism i materiałami audiowizualnymi oraz krótkim wykazem stron internetowych.

Oznaczenia przy sygnaturach:

WypRz – Wypożyczalnia - Rzeszów ul. Gałęzowskiego 4

AudRz – Wypożyczalnia Audiowizualna - Rzeszów ul. Gałęzowskiego 4

CzytR – Czytelnia - Rzeszów ul. Towarnickiego 3

Zapraszam do odwiedzenia biblioteki i zapoznania się z przedstawionymi materiałami.

Wydawnictwa zwarte i artykuły z wydawnictw zwartych:

- 1. Agresja dzieci i profilaktyka kreująca ich nowe zachowania /**
Irena Adamek.//W: *Pedagogika kreatywna wyzwaniem edukacji XXI wieku*. Opole : Uniwersytet Opolski, 2010. - S. 107-119.
sygn. WypRz 236452 ; CzytR 236370
- 2. Agresja i przemoc w multimediami wyzwaniem dla wychowania młodzieży /** Andrzej Bałandynowicz.// W: *Pedagogika resocjalizacyjna wobec współczesnych zagrożeń*. Lublin : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 2012. - S. 219-247.
sygn. CzytR 240655
- 3. Agresja i przemoc w środkach masowego przekazu jako współczesne oblicze patologii społecznej /** Andrzej Bałandynowicz.// W: *Oblicza patologii społecznych*. Radom : Wyższa Szkoła Handlowa, 2011. - S. 13-39.
sygn. CzytR 237159
- 4. Agresja i przemoc wśród młodzieży szkolnej - przegląd wybranych badań prowadzonych w Polsce /** Jolanta Jarczyńska.// W: *Młode pokolenie : ofiary czy sprawcy przemocy?*. Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2010. - S. 101-121.
sygn. CzytR 235610

- 5. Agresja jako zjawisko społeczne** / Anna Prusik.// W: *Zagrożenia człowieka i idei sprawiedliwości społecznej : V Zjazd Pedagogów Społecznych. T. 1.* Warszawa : "Żak", 2013. - S. 219-231.
sygn. CzytR 241328
- 6. Agresja wśród uczniów edukacji wczesnoszkolnej (na przykładzie szkoły podstawowej w środowisku podwarszawskim)** / Kazimierz Żegnałek. // W: *Systemowe rozwiązywanie problemów przemocy i agresji w szkole* : praca zbiorowa. Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP : Wydawnictwo Comandor, 2011. - S. 84-89.
sygn. WypRz 238959
- 7. Analiza porównawcza programów przeciwdziałających zachowaniom agresywnym uczniów z klas IV-VI szkoły podstawowej** / Maja Łoś.// W: *Profilaktyka w grupach ryzyka. Cz. 2, Działania.* Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2010. - S.151-182.
sygn. WypRz 237168 ; CzytR 237167
- 8. Bezpieczeństwo szkolne - kontekst edukacyjny** / Zbigniew Kwiasowski.// W: *Młode pokolenie : ofiary czy sprawcy przemocy?.* Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2010. - S. 133-142.
sygn. CzytR 235610
- 9. Biblioterapia dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym - możliwości przeciwdziałania przemocy rówieśniczej** / Elżbieta Szefler.//W: *Edukacja czytelnicza wyzwaniem współczesnej pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.* Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2011. - S. 152-171.
sygn. CzytR 239050
- 10. Bullying - zastraszanie i przemoc szkolna** / Mirosław R. Dąbkowski.// W: *Zaburzenia zachowania u dzieci : teoria i praktyka.* Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2013. - S. 101-122.
sygn. WypRz 240414 ; CzytR 240301

- 11. Krzywdzone dzieci : zagrożenia współczesnego dzieciństwa**
/ Andrzej Zwoliński. - Kraków : "WAM", 2012.
sygn. WypRz 239421
- 12. Nie wolno mnie gnębić! : pierwsza rozmowa o... przemocy rówieśniczej** / Maria Trojanowicz-Kasprzak ; [il. Barbara Nowaczyk-Docz]. - Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2013.
sygn. WypRz 241257
- 13. Przemoc seksualna wobec dziecka : studium pedagogiczno-kryminologiczne** / Krystyna Marzec-Holka. - Wyd. 2 rozszerz. - Kraków : "Impuls", 2011.
sygn. WypRz 237300
- 14. Środowiskowe uwarunkowania przemocy w Pogotowiu Opiekuńczym** / Anna Śniegulska. - Wyd. 2 rozsz. - Rzeszów : Uniwersytet Rzeszowski, 2012.
sygn. WypRz 239874
- 15. Krzywdzone dzieci : zagrożenia współczesnego dzieciństwa**
/ Andrzej Zwoliński. - Kraków : "WAM", 2012.
sygn. WypRz 239421
- 16. Młode pokolenie : ofiary czy sprawcy przemocy ?** / red. Teresa Sołtysiak, Aleksandra Nowakowska. - Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2010.
sygn. CzytR 235610
- 17. Nauczycielskie poniżanie : szkolna przemoc wobec dziewcząt** / Lucyna Kopciewicz. - Warszawa : "Difin", 2011.
sygn. WypRz 236472 ; WypRz 238681
- 18. Nie wolno mnie gnębić! : pierwsza rozmowa o... przemocy rówieśniczej** / Maria Trojanowicz-Kasprzak ; [il. Barbara Nowaczyk-Docz]. - Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2013.
sygn. WypRz 241257
- 19. Niebieska Karta : nowe obowiązki dyrektora gimnazjum wobec ucznia krzywdzonego** / [red. merytoryczny Maria Wiro-Kiro]. - Warszawa : Raabe, 2012.

sygn. WypRz 240055 ; CzytR 240054

20. Obniżanie poziomu przemocy i lęku młodzieży gimnazjalnej

/ Agnieszka Lewicka-Zelent. - Lublin : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 2012. - Rzeszów

sygn. WypRz 239350

21. Przeciw przemocy w szkole : literatura biblioterapeutyczna

/ Elżbieta Szeffler. - Warszawa : Parpamedia Wydawnictwo Edukacyjne, 2010.

sygn. CzytR 235731

22. Przemoc i mobbing w szkole, w domu, w miejscu pracy / red.

nauk. Claire P. Monks, Iain Coyne ; red. nauk. pol. wyd. Małgorzata Gamian-Wilk ; tł. Małgorzata Guzowska. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012.

sygn. CzytR 241133

23. Przemoc seksualna wobec dziecka : studium pedagogiczno-

kryminologiczne / Krystyna Marzec-Holka. - Wyd. 2 rozszerz. - Kraków : "Impuls", 2011.

sygn. WypRz 237300

24. Przemoc w szkole : metody pracy wychowawczej, przeciwdziałanie, skuteczna interwencja /

Tomasz Garstka [i in.]. - Warszawa : Raabe, 2012.

sygn. WypRz 239577

25. Systemowe rozwiązywanie problemów przemocy

i agresji w szkole : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Rejznera ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. - Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP : "Comandor", 2011.

sygn. WypRz 238959

26. Szkoła bez agresji : od mediacyjnego kształcenia do bez-

konfliktowego wychowania / Beata Prościak. - Warszawa : "Difin", 2013. Rzeszów

sygn. WypRz 240753 ; CzytR 240707

- 27. Środowiskowe uwarunkowania przemocy w Pogotowiu Opiekuńczym** / Anna Śniegulska. - Wyd. 2 rozsz. - Rzeszów : Uniwersytet Rzeszowski, 2012.
sygn. WypRz 239874
- 28. Zastraszanie i przemoc szkolna : profilaktyka - podręcznik dla nauczyciela** / red. nauk. Monika I. Dąbkowska, Mirosław R. Dąbkowski. - Toruń : Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 2010.
sygn. WypRz 238557
- 29. Zatrzymać mobbing i inne formy przemocy** / Barbara Wojewódzka. - Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2012.
sygn. WypRz 240505
- 30. Pedofilia : przemoc wobec dzieci** / Justyna Pieczko. - Kraków : Wydawnictwo Św. Stanisława BM, 2012.
sygn. WypRz 240021
- 31. Zrozumieć dziecko wykorzystywane seksualnie** / Magdalena Czub. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2014. sygn. WypRz 242662 ; CzytRz 242661
- 32. Dysfunkcje rodziny** / red. nauk. Anna Kotlarska-Michalska. - Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 2011.
sygn. CzytR 240701
- 33. Nowa procedura Niebieskiej Karty w szkole podstawowej** / [kier. projektu Witold Korczyc]. - Warszawa : Raabe, 2012.
sygn. WypRz 240057 ; CzytR 240056
- 34. Problematyka przemocy w rodzinie : podstawowe środki prawne ochrony osób pokrzywdzonych** / red. nauk. Ewa Kowalewska-Borys. - Warszawa : "Difin", 2012.
sygn. CzytR 240090
- 35. Procedura "Niebieskie Karty" : realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie** / Magdalena Zając. - Stan prawny na 1 września 2012 r. - Wrocław : "Presscom", 2012.
sygn. WypRz 240004

36. Pedofilia : 30 wywiadów z pedofilami / Douglas W. Pryor ; przekł. Anna Sawicka-Chrapkowicz. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2014.

sygn. WypRz 241972

37. Pedofilia : geneza i mechanizm zaburzenia / Maria Beisert. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2012.

sygn. WypRz 238951

38. Psychiatria dzieci i młodzieży / red. nauk. Irena Namysłowska ; aut. Wanda Badura-Madej [i in.]. - Wyd. 2 rozsz. i uaktual. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2012.

sygn. WypRz 240330

39. Wybrane obszary dysfunkcyjności rodziny / red. nauk. Mieczysław Dudek. - Wyd. 2. - Krasnystaw : [b. w.], 2010.

sygn. WypRz 241763 ; CzytR 241762

Artykuły z czasopism:

1. A jeśli to nauczyciel bije ucznia? / Joanna Lesińska.// **Głos Pedagogiczny.** - 2012, październik, s. 44-45.
2. Aby w szkole było bezpiecznie... co musimy wiedzieć o rządowym programie "Bezpieczna i Przyjazna Szkoła" na lata 2014-2016? / Aleksandra Kubala-Kulpińska.// **Doradca Dyrektora Szkoły.** - 2014, nr 1, s. 52-53.
3. Agresja - napastliwość, zaczepność / Jacek Dąbrowski.// **Emocje.** - 2011, nr 6, s. 17-19.
4. Agresja elektroniczna - program zajęć dla uczniów / Radosław Mysior.// **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** - 2013, nr 10, s. 29-34.
5. Agresja i przemoc / Paula Pilarska.// **Psychologia w Szkole.** - 2012, nr 2, s. 61-67.

6. Agresja i przemoc zaczyna się w podstawówce / Ewa Jonakowska. // **Życie Szkoły**. - 2013, nr 2, s. 26-29.
7. Agresja na placu zabaw : przemoc rówieśnicza. Kiedy dziewięciolatek staje się oprawcą... / Magdalena Goetz.// **Głos Nauczycielski**. - 2014, nr 2, s. 12.
8. Agresja rośnie...: co na to Rzecznik Praw Dziecka? / Marek Michalak rozm. przepr.// **Emocje**. - 2011, nr 6, s. 4-5.
9. Agresja u osób doświadczających przemocy / Grzegorz Wrona.// **Niebieska Linia**. - 2010, nr 1, s. 20-22.
10. Agresja w szkole - jak sobie z nią poradzić? / Konrad Kudłacik.// **Wszystko dla Szkoły**. - 2012, nr 4, s. 10-12.
11. Agresja w szkole - przyczyny i przejawy / Paweł Podolski.// **Remedium**. - 2012, nr 5, s. 1-3.
12. Agresja wobec nauczyciela / Wanda Mende.// **Głos Pedagogiczny**. - 2010, nr 2, s. 51-53.
13. Agresja wśród młodzieży / Bożena Pilczuk.// **Poradnik Bibliotekarza**. - 2011, nr 9, s. 3-8.
14. Agresor w mundurze / Edyta Naja-Pasek.// **Niebieska Linia**. - 2013, nr 3, s. 15-16.
15. Akty prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy / Anna Puchacz-Kozioł.// **Świat Problemów**. - 2014, nr 9, s. 8-12.
16. Algorytmy dla oświaty i ochrony zdrowia / Renata Durda.// **Niebieska Linia**. - 2014, nr 4, s. 1-2.
17. Algorytmy i kwestionariusze dla policjantów : szacowanie ryzyka zagrożenia życia i zdrowia osób dotkniętych przemocą w rodzinie / Marzena Kordaczuk-Wąs.// **Niebieska Linia**. - 2013, nr 6, s. 12-15.
18. Alkohol i przemoc - gra bez zwycięzców / Ireneusz Marciniak. // **Niebieska Linia**. - 2012, nr 4, s. 20-23.
19. Alkohol, narkotyki i przemoc w gimnazjum na wsi - doniesienie z badań / Monika Noszczyk-Bernasiewicz.// **Wychowanie na co Dzień**. - 2011, nr 1/2, s. 16-21.

20. Alkoholowy stereotyp / Piotr Antoniak.// **Niebieska Linia.** - 2012, nr 4, s. 23-25.
21. Alvia i Anders idą do szkoły, czyli mobbing i programy antymobbingowe w Szwecji / Daria Rybka-Koch.// **Forum Oświatowe.** - 2011, t. 2, s. 135-155.
22. Ani śladu? Jak przemoc wpływa na małe dziecko / Katarzyna Fenik.// **Niebieska Linia.** - 2014, nr 1, s. 8-9.
23. Ankieta dla nauczycieli : akty przemocy uczniowskiej wg wskazań nauczycieli.// **Głos Pedagogiczny.** - 2010, nr 2, s. 39-40.
24. Ankieta dla uczniów : akty przemocy uczniowskiej wg wskazań uczniów.// **Głos Pedagogiczny.** - 2010, nr 2, s. 41.
25. Ankieta "Przemoc i agresja wśród uczniów" / Magdalena Kozłowska.// **Głos Pedagogiczny.** - 2011, listopad, s. 38-39.
26. Architektura polityki walki z przemocą w rodzinie / Andrzej Zybała. // **Polityka Społeczna.** - 2014, nr 7, s. 13-20.
27. Bariery utrudniające dostęp do placówek wspierających / Ewa Biliska.// **Niebieska Linia.** - 2012, nr 2, s. 10-14.
28. Bezpieczeństwo dziecka w kontekście procedury "Niebieskie Karty" / Justyna Stanik-Rybak.// **Meritum.** - 2014, nr 3, dod. Oświata Mazowiecka, nr 3, s. 10-11.
29. Bezpośrednie konsekwencje wykorzystywania seksualnego dzieci / William N. Friedrich.// **Dziecko Krzywdzone.** - 2012, nr 4, s. 41-50.
30. Biblioterapia w przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej / Elżbieta Szeffler.// **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** - 2010, nr 8, s. 35-47.
31. Bierna strona państwa : brak reakcji na przemoc jako naruszenie praw człowieka / Kamila Zimoń.// **Niebieska Linia.** - 2013, nr 3, s. 19-22.
32. Bo dostaniesz klapsa! / Magdalena Nowakowska.// **Psychologia w Szkole.** - 2013, nr 1, s. 104-105.

33. Brzydkie wyrazy, czyli dirty speech / Jadwiga Bińczycka.
// **Opieka, Wychowanie, Terapia.** - 2010, nr 1/2, s. 58-66.
34. Budzenie tygrysa : trauma jako potencjalne źródło sprawstwa przemocy / Małgorzata Sieczkowska.// **Niebieska Linia.** - 2013, nr 3, s. 1-5.
35. Bullying - osaczenie w szkole / Maria Brudnik-Dąbrowska.// **Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne.** - 2014, nr 8, s. 27-33.
36. Bullying i mobbing w szkole / Jan Łysek.// **Nauczyciel i Szkoła.** - 2012, nr 1, s. 119-129.
37. Bullying uprzedzeniowy i jego rodzaje / Aleksandra Tłuściak-Deliowska.// **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** - 2013, nr 8, s. 16-21.
38. Cechy zachowań agresywno-przemocowych uczniów polskich szkół w świetle relacji nauczycieli (komunikat z badań) / Janusz Surzykiewicz.// **Edukacja.** - 2013, nr 5, s. 139-149.
39. Charakterystyka mężczyzn - sprawców przemocy w rodzinie w świetle psychologicznego opiniodawstwa sądowego (art. 207) / Danuta Rode.// **Chowanna.** - T. 2 (2011), s. 179-211.

Dokumenty audiowizualne

1. Dzieci maltretowane i molestowane [Film] : jak o tym mówić / konsult. Barbara Woynarowska. - Rzeszów : Nagranie własne biblioteki,(Wydawnictwo Naukowe PWN, 1998), 2011.
AudRz 967
2. Strzeż się nieznajomych [Film] / konsult. Małgorzata Babiuch. - Rzeszów : Nagranie własne biblioteki (Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000), 2011.
AudRz 970

Strony www

<http://www.niebieskalinia.pl/>

<http://www.stop-przemocy.pl/>

<http://www.telefonzaufania.org.pl/>

<http://www.interwencjakryzysowa.pl/osrodki-interwencji-kryzysowej>

<http://fdn.pl/>

<http://www.pcpr.rzeszow.pl/>

<http://www.mopsrzeszow.pl/>

<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/przeciwdzialanie-przemocy-wobec-dzieci/przyjazne-przesluchanie-dziecka/>

<http://dzieckoswiadek.fdn.pl/przyjazny-pokoj-przesluchan-dzieci>

<http://www.pokrzywdzeni.gov.pl/>

<http://ms.gov.pl/>

<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie/telefoniczna-linia-interwencyjno-informacyjna/>